

Předkládací zpráva

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky za rok 2013 (ve srovnání s rokem 2012) je předkládána Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR na základě usnesení vlády ze dne 12. května 2014 č. 345.

Zpráva shrnuje poznatky Ministerstva vnitra a Policie České republiky, resortů a příslušných institucí v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, podává souhrnnou informaci o stavu a vývoji kriminality na území ČR, o realizovaných a navrhovaných opatřeních směřujících k jejímu snižování. Stěžejní část materiálu tvoří informace o činnosti a opatřeních Ministerstva vnitra a Policie České republiky jako hlavního garanta za oblast vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Zpráva identifikuje oblasti, na které je zapotřebí ze strany kompetentních orgánů státní správy zaměřit pozornost. Poslanecké sněmovně je předkládána již od roku 1993.

V České republice bylo v roce 2013 zjištěno celkem 325 366 trestných činů. **Meziročně došlo k nárůstu o 6,8 %, který se týkal násilné, mravnostní, majetkové, hospodářské i ostatní kriminality.** Svými důsledky se na něm podílela i amnestie prezidenta republiky vyhlášená k 1. lednu 2013. Počet Policií ČR objasněných trestných činů meziročně vzrostl o 7,5 %.

Zjištěné hmotné škody poklesly o 15,1 %. K pozitivním zprávám patří **dosud nejlepší výsledky Policie ČR při zabavování výnosů z trestné činnosti** v průběhu trestního řízení (bylo zajištěno celkem 8,5 mld. Kč). **Na úseku dopravní nehodovosti byl zaznamenán další rekordně nízký počet usmrcených osob (583):** nejnižší od roku 1955. Např. v roce 2003 bylo usmrceno 1319 osob.

Násilná kriminalita vzrostla o 1,8 %. Počet **vražd** sice poklesl o 3,2 %, ale řada z nich byla spáchána s **mimořádnou brutalitou.**

Markantnější byl nárůst majetkové (+7,4 %) a hospodářské kriminality (+9,9 %). **Krádeže vloupáním** celkem vzrostly o 12,3 %, z toho **do rodinných domků o 21,8 %.** V absolutních počtech nejvíce vzrostly krádeže vloupáním do tzv. ostatních objektů, jako jsou sklepy, garáže apod. V roce 2013 byl poprvé po deseti letech opět zaznamenán nárůst krádeží motorových vozidel.

Zjištěná **drogová kriminalita meziročně vzrostla téměř o 27 %.**

Největší hmotné škody (přes 6,8 mld. Kč) byly způsobeny trestnými činy **krácení daně** (zejména spotřební daně a DPH z minerálních olejů).

Pro trestnou činnost bylo **stíháno a vyšetřováno 117 682 (+4,1, %) osob,** z toho **52,6 % recidivistů.** **Podíl i počet recidivistů byl v roce 2013 nejvyšší v historii ČR,** což svědčí o nedostatečné účinnosti dosavadních opatření proti recidivě trestné činnosti.

Podíl cizinců na celkovém počtu pachatelů je poměrně stabilní (cca 6,5 %). Výjimku však tvoří **nárůst počtu vietnamských státních příslušníků – pachatelů drogové kriminality,** k jejímuž razantnímu nárůstu dochází – podle policejních statistik – již od roku 2011.

Zpráva o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 za rok 2013 (dále jen „Zpráva“) je Poslanecké sněmovně předkládána na základě usnesení vlády České republiky ze dne 16. dubna 2014 č. 249.

Materiál je zpracován z podkladů resortů zastoupených v Republikovém výboru pro prevenci kriminality a nemá negativní dopad na problematiku rovnosti mužů a žen a na podnikatelské prostředí.

Zpráva informuje o postupném naplňování dlouhodobých strategických cílů uvedených ve Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 (dále jen „Strategie“) – tj. snižování míry a závažnosti trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů, snížení výskytu delikventní činnosti u definovaných cílových skupin, nebo jejich ochrana, efektivní a koordinovaný systém prevence kriminality a komplexní přístup v komunitách postavený na spolupráci obce, Policie ČR a dalších subjektů.

V rámci plnění úkolů vyplývajících ze Strategie patřila v roce 2013 mezi priority problematika ohrožených dětí a jejich rodin, osob ohrožených sociálním vyloučením a obětí trestné činnosti. K 1. lednu 2013 vstoupila v platnost novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Tato novela zavedla řadu mechanismů a systémové změny, které vedou ke zkvalitnění systému péče o ohrožené děti a rodiny.

Na celostátní úrovni pokračovala metodická a finanční podpora meziresortních specifických preventivních projektů týkajících se prevence kriminality dětí a mládeže a pomoci obětem trestné činnosti (např. Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech, Speciální výslechové místnosti, Program pomoci a podpory obětem obchodování). Významným tématem byla prevence předluženosti, zejména v sociálně vyloučených lokalitách, dalšími oblastmi byly prevence domácího násilí a prevence kriminality páchané elektronickými médii, tzv. kyberšikany.

Na krajské a lokální úrovni pokračovala realizace Programů prevence kriminality. **Celkem bylo v roce 2013 podpořeno 258 projektů z oblasti sociální prevence, situační prevence a informování občanů, které se realizují ve 14 krajích (ve 118 městech a obcích).** Státní podpora preventivním aktivitám z rozpočtu Ministerstva vnitra v roce 2013 činila 49 946 000 Kč. Mezi priority programů patřily projekty zaměřené na zvyšování bezpečí a zlepšování situace v rámci sociálně vyčleněných lokalit. **Nejúspěšnějším projektem je Asistent prevence kriminality, který byl v roce 2013 realizován v 46 obcích.** V těchto obcích působilo celkem 140 asistentů zaměstnaných samosprávou. Na realizaci projektu se s Ministerstvem vnitra podílí samospráva, policie, místní neziskový sektor a aktivně jsou zapojeni i občané.

V oblasti mezinárodní spolupráce plnila Česká republika úkoly vyplývající z jejího členství v Evropské unii a z účasti v mezinárodních organizacích.

V roce 2014 budou plněny úkoly vyplývající ze Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015, které jsou aktualizovány a upřesněny v části IV. materiálu.

Pro rok 2014 se navrhuje na rozvoj prevence kriminality vyčlenit v rozpočtu Ministerstva vnitra finanční částku 56 250 000 Kč.